

Lakiasiainpäällikkö Joonas Jännäri

Valtionvarainministeriölle

Lausuntopyyntönne lausuntopalvelussa

VESILAITOSYHDISTYKSEN LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ LAIKSI HANKINTATIETOVARANNOSTA JA SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Vesilaitosyhdistys on vuonna 1956 perustettu vesihuoltolaitosten toimialajärjestö. Jäsenenä on noin 300 vesihuoltolaitosta kattava noin 90 % maamme vesihuollosta.

Vesilaitosyhdistys kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi hankintatietovarannosta ja siihen liittyviksi laeiksi. Ehdotuksella on merkittäviä vaikutuksia vesihuoltolaitosten toimintaedellytysten ja yhteiskunnallisen roolin kannalta.

Vesihuolto on kriittinen osa yhdyskuntarakennetta ja huoltovarmuutta, ja sen järjestämisellä on välitön vaikutus ihmisten hyvinvointiin, ympäristön tilaan ja alueiden elinvoimaan. Vesilaitosyhdistys haluaa kiinnittää HE:ssä huomiota tarkemmin seuraaviin kohtiin:

LAUSUNTO KOSKIEN HALLITUKSEN ESITYSTÄ

1. Lakiluonnoksen vaikutukset vesihuollon kriittisiin hankintoihin

Vesihuolto on yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittinen palvelu, jonka jatkuvuus ja toimintavarmuus on turvattava kaikissa olosuhteissa. Vesihuoltopalvelun tuottaminen edellyttää kriittisesti monien materiaalien ja palveluiden hankintoja. Lakiesityksen mukainen tietojen avoimuus sisältää merkittäviä riskejä vesihuollon hankintoihin liittyen. Vesihuoltolaitosten hankinnat voivat paljastaa kriittisiä tietoja infrastruktuurista, toimitusketjuista, toiminnasta, toiminnan turvaamisesta ja varautumisesta, mikä voi vaarantaa vesihuollon turvallisuuden. Esitys mahdollistaa tietojen salaamisen esityksessä rekisterissä julkisuuslain perusteella, mutta tämäkin vaatii erityisosaamista ja resursseja tietojen luokitteluun ja sen perusteluun.

Merkittävä osa ja rahallisesti suurimmat vesihuollon hankinnat liittyvät toimintoihin, joiden yksityiskohtia ei ole vesihuoltopalvelun turvallisuuden ja huoltovarmuuden kannalta syytä julkaista, eli jotka salattaisiin tietovarannossa. Siten emme näe, että vesihuollossa hankintatietovaranto aikaansaisi esitetyjä hyötyjä pitkälläkään aikajänteellä.

2. Vaikutukset vesihuoltolaitosten hallintoon ja talouteen

Lakiesityksen mukainen velvoite julkaista hankintatietoja aiheuttaa vesihuoltolaitoksille merkittävää hallinnollista lisätyötä. Lakiesityksen mukaiset

velvoitteet vievät resursseja ja huomiota pois vesihuoltopalvelun tuottamisen kannalta oleellisista tehtävistä.

Lakiesityksessä lisätään aivan uusia raportointivelvoitteita ja samalla perustetaan toimitettaville tiedoille täysin uusi tietovaranto. Nämä tuottavat sekä kertaluontoisia että jatkuvia kustannuksia, joihin vesihuollon toimijat eivät ole varautuneet.

Tarkoituksenmukaisempaa on ohjata vesihuoltoalan rajalliset resurssit yhteiskunnalle kriittisen päätehtävän hoitamiseen rajaamalla vesihuoltoala kokonaisuudessaan pois uudistuksen soveltamisalasta.

3. Yhteenveto

Vesilaitosyhdistys ehdottaa, että vesihuoltoala jätetään kokonaisuudessaan lakiesityksen soveltamisalan ulkopuolelle. Vesihuolto on yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittinen palvelu, jonka erityispiirteet ja turvallisuusvaatimukset edellyttävät poikkeusta yleisestä sääntelystä. Lisäksi tällä ratkaisulla (jättämällä vesihuoltoala lakiesityksen soveltamisalan ulkopuolelle) vähennettäisiin vesihuoltoalan raskasta hallinnollista taakkaa ja varmistettaisiin, että vesihuoltolaitosten rajalliset resurssit kohdentuvat niiden ydintehtävän tehokkaaseen hoitoon.

Lakiasianpäällikkö Joonas Jännäri
joonas.jannari@vvy.fi